EL PLA

Publicació del Pla de Mallorca

OCTUBRE 2020 I Núm. 6

DOSSIER

Premsa forana al Pla: la veu dels pobles

Redacció El Pla..- D'ençà el 1905 es publicàs el primer número de *Sínium*, a Sineu, han sorgit infinitat de publicacions (periòdics o revistes) als municipis de la comarca. Al dossier d'aquest mes coneixerem la seva història i l'experiència d'alguns dels que encara estàn en actiu. .

Dossier a pàgs. 3 - 13.

Redaccions locals

Multitud de publicacions segueixen editant-se al Pla

Redacció El Pla.- Llum d'Oli a Porreres, Díngola a Sineu, Fent Carrerany a Maria de la Salut i Sa Sella a Sencelles ens comparteixen la seva experiència: des de les motivacions per iniciar el seu camí, les seves principals fites i els obstacles i reptes que enfronten actualment.

Segueix a pàg. 7.

"Calen més publicacions a on es reflecteixi el dia a dia del Pla de Mallorca"

Joan Barceló, periodista

Redacció El Pla.- Ha treballat a grans mitjans com TVE, però també és un ferm defensor de la premsa local. Per això edita Porreres cada 15 dies. Segueix a pàg. 5.

L'Observador del Pla

Climent Picornell.- L'Observador del Pla de Mallorca fou una revista mensual de distribució gratuïta que existí al Pla, fou un producte comunicatiu únic a la comarca. Segueix a pàg. 12.

Calendari Folklòric de Mallorca. Tardor.

Ressenya editorial-.El calendari folklòric de Mallorca, del pare Rafel Ginard, és un corpus del patrimoni cultural inmaterial de l'illa, un testimoni de la relació de l'ésser humà amb el seu entorn. Edició a cura d'Andreu Ramis i Miquel Sbert, . Segueix a pàg. 18.

El Pla

Publicació periòdica del Pla de Mallorca

Núm. 06- OCTUBRE 2020

Edita:
Associació Pla de Mallorca XXI

PLA DE MALLORCA XXI

info@plademallorcaxxicom
www.plademallorcaxxi.com

Les informacions recollides a El Pla són generosament facilitades pels següent mitjans de comunicació local:

- Es Saig (Algaida)
- Titoieta Radio (Algaida)
- Fent carrerany (Maria)
- Bona Pau (Montuïri)
- Serra Mamerra (Petra)
- Llum d'oli (Porreres)
- Butlletí digital Porreres
- Mel i Sucre (Sant Joan)
- Sa Sella (Sencelles)
- Díngola (Sineu)
-Sa Plaça (Sa Pobla)

Col·laboradors a aquest número: Magí Ferriol (*Fent Carrerany*), Catalina Maria Garí (*Llum d'Oli*), *Sa Sella*, Marta Bergas(*Díngola*), Joan Barceló, (*Porreres*) Climent Picornell, Arnau Company, Andreu Ramis i Joana Maria Serra.

Fotos: mitjans de comunicació locals i xarxes socials dels ajuntaments.

El Pla és un diari informatiu independent i plural que defensa la llibertat d'expressió . Les opinions expressades a les seves planes no són assumides necessàriament per la publicació, sinó que pertanyen als seus autors i autores, que en són responsables.

Editorial

La premsa forana es caracteritza pel seu fort caràcter local, amb un abast arrelat habitualment al mateix poble de la publicació. Al Pla de Mallorca han florit, d'ençà que al 1905, es publicàs Sínium, la primera publicació de la comarca, multitud d'experiències de premsa local. Periòdics, butlletins o revistes que, amb més o menys periodicitat han donat compte dels fets, esdeveniments i notícies més rellevants del seu entorn més immediat.

Alguns van desaparèixer, altres encara perduren (i són font d'inspiració i informació per a publicacions nouvingudes com la nostra).

En un entorn totalment digital i amb la globalització de les xarxes socials, que conviden a consumir informació de qualsevol indret del món, no ho tenen fàcil. Tot i les adversitats, no es rendeixen: els mitjans locals es reivindiquen com a "l'única via que té la ciutadania per conèixer de primera mà allò que passa al seu voltant", com diuen a la sineuera Díngola.

Són, en definitiva, la veu dels pobles.

Dossier
PREMSA FORANA

La premsa forana al Pla de Mallorca: del segle XIX a l'actualitat

Redacció El Pla.- La premsa forana es pot definir com la modalitat mallorquina de la premsa local i que, com a grup de publicacions nombroses i diverses, esdevé un fenomen periodístic i cultural ben singular i característic de Mallorca.

A finals del segle XIX, la premsa mallorquina es trobava en un bon moment tant pel que fa al nombre de capçaleres com a la diversitat temàtica. El primer terç del segle XX seria testimoni del moment àlgid del desenvolupament periodístic, que culminà amb la Segona República i que s'aturaria en sec amb la guerra civil. Durant aquesta etapa sorgiren publicacions satíriques, humorístiques i costumistes com El Bombo (1884), La Juventut (1887) i Es Tonto (1894); així com revistes literàries com La Palma (1890) o La Tortuga (1899). També es consolidaven els grans diaris d'informació com La Almudaina (1887), La Última Hora (1893), La Tarde (1903) o Correo de Mallorca (1910).

"La premsa a Mallorca en el segle XX" de l'historiador Arnau Company (DocumentaBalear, 2015), és l'obra de referència per a conèixer aquest context històric en que es va iniciar el fenomen de la "premsa forana" i el seu desenvolupament fins a l'actualitat. El Felanigense, el 1883, marcaria l'inici de la tradició periodística a la Part Forana, a la qual s'afegirien de seguida diversos setmanaris d'Inca, Sóller, Manacor i Llucmajor. Hauríem d'esperar un parell d'anys, al 1905, per a la primera publicació del Pla de Mallorca: **Sinium**, de Sineu. També a Sineu es fundà el 1910 la revista satírica i anticlerical **Mestre Tomeu Ciri. Periódich sinavé de combat, picant, humorístic y altres herbes**.

Tal com recull Company al seu llibre, moltes de les revistes d'aquesta etapa tenien un marcat caràcter polític. La mateixa Sinium fou protagonista de forts debats amb la també sineuera **Sa Defensa**, d'ideals contraris, arribant a una situació tan tensa que les dues publicacions acordarien la mútua desaparició el 1911. Anys més tard, l'aparició el 1931 d'**El**

Republicano. Semanario bilingüe anti-caciquil convertiria Sineu en el centre del republicanisme del Pla, amb col·laboradors a molts de pobles de la comarca.

Altres pobles s'incorporaren a l'activitat periodística d'aquests anys: Algaida, amb publicacions com **La Razón**; Sant Joan, amb **La Pandilla** (promoguda per la dreta local); el **Porreras** (conservador) i **La Voz de Porreras** (progressista); o les revistes **Juventud** i **Alborada**, de Montuïri. Amb l'esclat de la Guerra Civil, però, en varen desaparèixer moltes. **Documenta. Notícias históricas y documentales referentes a la villa de San Juan** és un cas particular, ja que es va publicar del 1941 al 1947. La publicació santjoanera va ser "un refugi per algunes persones en aquells moments difícils" que va tenir com a objectiu recopilar i ordenar les dades històriques de Sant Joan. Malauradament, el règim franquista i la censura suposaria la pèrdua de la pluralitat informativa i ideològica, que no es recuperaria fins a la democràcia.

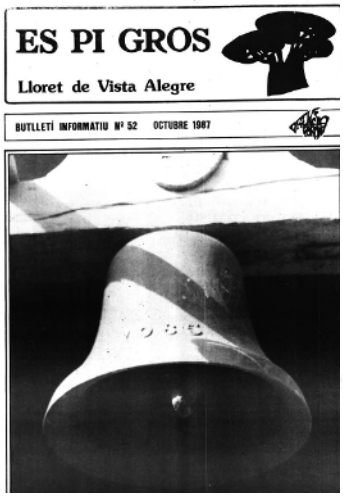

La montuirera **Bona Pau** (sorgida el 1951 i encara en actiu avui en dia) representa la tímida represa durant el franquisme. Als anys seixanta, el panorama de la premsa local es va començar a revitalitzar amb el sorgiment de noves publicacions, com per exemple **Ariany** (1969) o **Apostol y Civilizador** (1974, Petra). Amb l'arribada de la democràcia tornà la llibertat d'expressió i la pluralitat; a més, l'ús de la llengua catalana es va generalitzar.

La consolidació d'aquesta nova etapa quedaria escenificada amb la fundació de l'Associació de Premsa Forana el 1978, que precediria el "boom" de noves publicacions com, per citar-ne algunes, **Llum d'oli** i **Foganya** (1978 i 1989, Porreres), **Es Pi gros** (1978, Lloret), **Es Saig** (1980, Algaida), **Pu-Put**, **Castell-Llubí** i **Udol** (1980, 1986 i 1993, Llubí), **Fent Carrerany** (1986, Maria), **Sa Plaça** (1992, Sa Pobla, amb cobertura a altres pobles del Pla), **Damunt Damunt** i **Mel i Sucre** (1991 i 1980, Sant Joan), **Sa Sella** (1983, Sencelles) o **Es Molí Nou** (1986, Vilafranca).

Tal i com expressa Arnau Company, la premsa forana es caracteritza pel seu fort caràcter local, amb un abast arrelat habitualment al mateix poble de la publicació (amb algunes excepcions com **Cent per Cent** -amb distribució a Manacor, Sant Llorenç, Petra, Sant Joan i Vilafranca- o **Sa Plaça** -distribuït al Raiguer, Nord de Mallorca i als planers Lloret, Llubí, Maria i Sineu-). Cas especial fou el de **L'Observador del Pla** (2003), que posava el seu focus en el conjunt de pobles de la comarca.

En l'actualitat, les publicacions s'han hagut d'adaptar als nous canvis digitals, i algunes d'elles, a més de l'edició impresa, també en fan una de digital que mantenen actualitzada gairebé diàriament. A més dels esmentats Cent per Cent i Sa Plaça, encara podem llegir i gaudir de les pàgines d'Es Saig (Algaida), Fent Carrerany (Maria), Bona Pau (Montuïri), Llum d'oli i Porreres (Porreres), Sa Plaça (Sa Pobla, etc.), Mel i sucre (Sant Joan), Sa Sella (Sencelles) o Díngola (Sineu). I, per descomptat, aquest El Pla, des del qual intentam reflectir la visió global i l'actualitat del conjunt dels pobles que conformen el Pla de Mallorca.

L'entrevista

"Necessitam els mitjans locals per donar personalitat i reforçar el caràcter de comunitat"

JOAN BARCELÓ BAUÇÀ
Periodista

Joan Barceló va néixer a Porreres el 1954. És molt reconegut per la seva feina com a periodista. Va exercir d'home del temps i ha presentat els programes de televisió "Camina, caminaràs..." i "El Cercador". A Ona Mallorca feia el programa "Piscolabis Trementina" i, a Ràdio Nacional d'Espanya, "Les Fronteres del Vent". Escriu encara periòdicament a diaris com Última Hora o DBalears.

Es defineix com a viatger cultural. "Som un viatger. Dins el temps. Dins l'espai. En aquesta obra magnífica dels déus hi pos la meva visió personal", diu al seu perfil de Twitter. Des de fa poc més de dos anys edita el periòdic local d'informació Porreres amb la major periodicitat de les publicacions del Pla, cada quinze dies. Xerram amb ell sobre la premsa local, la comunicació i l'ètica periodística.

Quan, com i perquè neix el vostre mitjà: Porreres, periòdic d'informació local?

A l'agost 2018 vàrem començar a treure el Porreres. M'ho vaig prendre com a repte personal, tenia ganes de fer un mitjà. Al municipi ja hi ha una publicació trimestral o bimensual, Llum d'Oli, a la qual també vaig contribuir per a la seva creació. Amb la meva professionalització em va obligar a anar deixant coses. Quan vaig decidir tornar pensava que feia falta un mitjà amb més periodicitat. Cada 15 dies hem trobat la fórmula idònia. Crec que hi havia la necessitat de donar informació actualitzada a nivell local, en format senzill. Sempre he cregut amb els mitjans de dimensió assequibles. Feim un periòdic de 4 o 6 pàgines, amb un disseny que recorda a altres èpoques, amb molt dinamisme, en un format senzill, però molt pràctic i útil.

Com funcionau?

El Porreres surt en format digital, per la immediatesa i estalvi de costos que ens

permet, però també fem una edició en paper. No ho escric tot sol, però som pocs. Tenim algunes col·laboracions, la gent envia continguts, temes, informacions, etc. També recollim informacions que surten publicades a altres mitjans de comunicació, que solen passar inadvertides però són molt importants a l'àmbit local. En un poble de 5500 habitants passen moltes coses en quinze dies.

octubre 2020
núm. 46

porreres
·PERIÒDIC LOCAL D'INFORMACIÓ·

"Vivim de vanitats. Serà llarga la nit"
(Pons Pons, escriptor i poeta)

Homenatge a les víctimes del feixisme a l'antic cementeri de Manacor

Arbre de la memòria als porrerencs executats a Manacor

editorial

Obren les escoles. La millor notícia en mesos

La pandèmia que ho ha capgirat tot també ha canviat les escoles. Per a molts infants, aquest inici de curs es presenta encara més especial. Ara hi ha torns per entrar. Arribar a les portes de l'escola, els al·lotets amb ganes d'entrar hi i sorprès gegants dels mestres que els reben amb tota l'alegria del món. Des del passat dia 10 de setembre les escoles porrerenques de primària i l'Institut d'Ensenyament Secundari tornen a tenir alumnes. Fills i filles amb motxilles i mascaretes.

Les autoritats d'Educació insisteixen que el comportament del virus dins dels centres dependrà, en bona part, del que passi al carrer. Hi ha coses que es mantenen immutables i ni una pandèmia mundial pot esborrar: els nervis de cada any. Els nins i nines han començat un nou curs escolar, segurament el més esperat de la seva vida, perquè arriba després de sis mesos de no poder trepitjar les aules ni els patis, de no poder parlar i jugar amb els companys. Diàleg interior amb nosaltres mateixos per no deixar-nos vencer pel negativisme.

Funcionam com una newsletter, enviant al correu electrònic dels subscriptors el pdf cada quinze dies. També compartim a xarxes socials i deixam penjats els números a Issu, una plataforma per a publicacions online. Calculam que arribam a més de 700 persones. Sabem que ens llegeixen porrerencs i porrerenques que estan a Brasil, Argentina, Estats Units, Itàlia, etc.

Quins temes tractau?

Una mica de tot, però ens interessen especialment la història, la cultura tradicional i popular i l'activitat esportiva porrerenca.

Quines han estat les vostres principals fites?

Feim una feina de formiga: a poc a poc hem anat cercant i creant l'espai que ens pugui definir. Hi havia hagut premsa quinzenal a Porreres durant la República, en paper, però després va perdre la periodicitat. Segurament eren publicacions amb una dimensió molt semblant a l'actual Porreres. Es tractava de tornar a reubicar aquesta premsa més freqüent que havia deixat d'existir, crear la necessitat d'una premsa de periodicitat més constant.

Amb quins reptes o obstacles vos trobau per dur a terme la vostra tasca?

Hauríem de tenir més suport. Necessitats econòmiques no en tenim, per sort, però si que aniria bé un poc més de recolzament. Per posar un exemple, ni l'Ajuntament ni la

"La tradició de publicacions locals a la comarca és ben evident"

biblioteca del poble estan subscrits al Porreres. Crec que hi ha la creença per part de les institucions que el Porreres és la continuació a nivell informatiu del que havia estat la revista de Més, el partit pel qual jo era regidor. Quan vaig deixar el càrrec vaig creure molt en una publicació més oberta i plural, no un periòdic de partit. A nivell periodístic intentam ser molt plurals.

Per què pensau que són importants els mitjans locals?

Crec que no s'ha de perdre de vista mai allò que és local, que no localista. Calen més publicacions a on es reflecteixi el dia a dia del Pla de Mallorca. Per donar personalitat i reforçar el caracter de comunitat i petita col·lectivitat, necessitam els mitjans locals. La majoria de pobles del Pla tenen publicacions pròpies, i si no la tenen, l'han tinguda. La tradició de publicacions locals a la comarca és ben evident. ●

Experiències

“Els mitjans locals representen un testimoni molt valuós de la realitat de cada moment històric"

Llum d'Oli, PORRERES

El desembre de 1978 neix la revista Llum d'Oli com a felicitació nadalenca de l'Agrupació Cultural als seus socis. La idea subjacent, però, era la d'informar de les activitats de l'entitat, i que fos una publicació breu però més elaborada i amb una periodicitat més constant que altres fulletons que s'havien fet anteriorment.

Neix gràcies a un grup de joves porrerencs interessats per la cultura i els valors progressistes que, en l'ambient de la transició cap a la democràcia, volien expressar-se i donar sortida a les seves inquietuds a través de l'Agrupació Cultural, necessitant un altaveu per a poder arribar a més gent. El nom, "Llum d'Oli", sorgeix d'aquesta necessitat del moment de donar "llum" a uns temps plens de foscor. Els seus responsables inicialment foren Rafel Ferrà Martorell i Maties Lladó Cerdà, ajudats per Joan Barceló Bauçà, Maria Barceló Crespí i Joan Melià Garí. Volien reprendre una tasca periodística i de plasmació de la realitat porrerenca en paper, que s'havia perdut des de feia dècades, en concret des de l'esclat de la Guerra Civil, quan el 1936 desapareixen les capçaleres "Porreras" i "La Voz de Porreras". A poc a poc ho anaren aconseguint, i aquella felicitació nadalenca arribà a ser una publicació periòdica amb molta més informació que no només les activitats de l’Agrupació.

A dia d'avui hi ha un consell de redacció que l'encapçalen na Catalina Maria Garí Blanch (Porreres, 1993) graduada en filologia catalana, i Sebastià Lliteres Lliteres (Porreres, 1993) graduat en història. Des de gener del 2017 coordinen la revista, que ara mateix ja duu 163 números editats des de 1978. És una revista trimestral, tot i que en altres èpoques de més bonança dels mitjans escrits es va arribar a la bimensualitat. Tot i això, hi ha hagut diverses èpoques en què la revista no ha gaudit de la regularitat desitjable. Això sí, des de finals dels anys 90 ha sortit amb puntualitat cada dos o tres mesos.

El funcionament és senzill: les portes són obertes a tothom qui vol participar, però la revista compta amb una trentena llarga de col·laboradors habituals, tot i que també moltes entitats del poble puntualment hi escriuen, així com altres persones. Els articles o col·laboracions poden venir tant de peticions dels coordinadors, com per voluntat pròpia. Es recullen cada tres mesos, es corregeixen lingüísticament i la maquetació va a càrrec de Gràfiques Llopis, on na Coloma sempre deixa la revista tal i com els coordinadors la

pensen. S'ha de dir que totes les col·laboracions són fruit de la bona voluntat de totes les persones que ho fan possible, i que tenen ganes de "fer poble".

Si pensam que el 2018 es van complir els 40 anys del Llum d'Oli, convendrem que no és fàcil destacar les fites de ni més ni menys que 40 anys de trajectòria. Però sí que podríem parlar del número 50 (1995), el número 100 (2004), el número 150 (2017) que com a números rodons sempre han estat exemplars especials i que amb la portada han volgut marcar tendència i esdevenir pàgines pel record, tot repassant trajectòries i persones que han passat per l'Agrupació i el Llum d'Oli. Però també s'han de destacar altres números, com per exemple el 62 (1997) monogràfic sobre el tren a Porreres, el 69 (1999) on es va fer un clam a l'erotisme des d'una perspectiva divertidíssima i molt creativa, demostrant la gran capacitat d'innovar i d'estar a l'avantguarda en moltes qüestions; i un llarg etcètera de números i fites transversals com són la lluita per la nostra llengua, per la conservació del patrimoni, per la democràcia i per l'educació pública...

El major repte segurament ha estat i continua essent la pèrdua de lectors de la premsa escrita, en favor de la immediatesa de les xarxes socials o les publicacions digitals. La lluita per conviure amb aquestes altres fonts d'informació (o, de vegades, de desinformació) és constant i ens ha obligat a adaptar-nos a la realitat d'avui en dia amb una pàgina de facebook per donar-nos a conèixer o amb una pàgina web que sortirà aviat i que tot i que serà la pàgina de l'Agrupació, també tendrà un espai important per la revista. Un altre repte o obstacle que patim és la dificultat per involucrar a noves persones en el projecte, especialment a la població jove, tot i que per sort sempre hi ha excepcions i gràcies a la feina que hi hem anat fent, podem dir que sempre tenim col·laboradors joves a les nostres pàgines. Finalment, podríem destacar les dificultats econòmiques que pateixen les entitats editores a l'hora de poder finançar projectes com la nostra publicació: tot i la bona quantitat de subscriptors, socis i patrocinadors, el cost de la revista és alt i les limitacions en aquest sentit no són poques, ja que el preu de mercat de la revista no pot baixar dels 4 euros per exemplar.

Els mitjans locals són de vital importància per molts motius. Per esmentar-ne uns quants podríem parlar del foment de la cohesió social entre els diferents col·lectius del municipi, de la tasca de normalització lingüística i de defensa de la identitat pròpia, del sentit de poble que inculquen, de l'oportunitat que ofereixen per escriure per primera vegada a moltes persones del poble, de la feina col·lectiva que representa poder treure a la llum cada tres mesos una publicació on hi caben tantes coses...Però sobretot hauríem de destacar que representen un testimoni molt valuós de la realitat de cada moment històric, que queda reflectit en les pàgines de cada publicació amb temàtiques diverses i donant a conèixer persones, testimonis i realitats d'un món canviant que necessita poder expressar-se i ser llegit, davant realitats líquides i efímeres del món actual. *Uerba volant, scripta manent.*

Junta Directiva i Consell redacció 1997 amb amb 1r president, Joan Verger

“Som l’única via que té la ciutadania per conèixer de primera mà allò que passa al seu voltant”

Díngola, SINEU

La revista Díngola va néixer ara fa 10 anys arran de la creació sineuera de l’Obra Cultural Balear. Vam engegar el projecte un grup de gent inquieta per la cultura, la llengua i la dinamització del poble. A Sineu hi havíem un parell de persones vinculades a la comunicació, i estàvem motivats perquè al poble no hi havia cap capçalera pròpia: teníem una inquietud personal i volíem oferir un servei. Els primers cinc anys vàrem sortir només en paper, després va arribar la web. Ara simultaniejam els dos formats.

No podem renunciar al paper, perdríem la nostra essència. La revista en paper surt cada tres mesos. A més que molts dels nostres lectors són gent gran que no s’incorporarà a les eines digitals, Díngola requereix d’una lectura tranquil·la que facilita el paper. El 70% dels continguts no caduquen, són dossiers que poden arribar a 70 pàgines sobre patrimoni, història, cultura, medi ambient, etc. Així que la revista funciona com a col·leccionable, com si estiguessis subscrit a una entrega periòdica d’estudis locals sobre Sineu.

Imprimim 400 exemplars, tenim 150 subscriptors, i els altres es venen als estancs del poble o a l’Associació de Premsa Forana. Tenim un equip fix de tres persones, els redactors d’actualitat: Jorgina Fusté, Miquel Puiggròs i Marta Bergas.

Després tenim col·laboradors que aporten informació i fotografies. Cada dia actualitzam la web amb algun contingut.

Cada estiu fem una festa per als lectors, col·laboradors i per a nosaltres mateixos. Un any molt sonat va ser el 2013, que férem un homenatge a Biel Caragol, glosador de Sineu. Va ser un acte especialment emotiu, a on es va generar un fort sentiment col·lectiu de pertinença.

El principal repte que tenim és la dedicació que demana una publicació així. Fer una revista pel poble representa un compromís personal que t’obliga a dedicar-hi molt temps. Volem enganxar gent nova, han entrat joves a col·laborar però no hem aconseguit fidelitzar ningú. Crec que aquest és un repte compartit per totes les capçaleres de la premsa forana.

Els mitjans locals són l’única via que té la ciutadania, el veïnat, per conèixer de primera mà allò que passa al seu voltant immediat, contat per gent propera que intenta fer les coses amb molt rigor. No tots som periodistes però tenim el rigor com a màxima. Si desapareixen aquestes capçaleres, el ciutadà està més desprotegit davant les institucions: nosaltres hem estat incòmodes per a tots els partits. El nostre compromís és amb el poble, no amb cap partit.

“Som el notari de tot el que passa dia a dia”

Fent Carrerany, MARIA DE LA SALUT

Fent Carrerany neix en un moment en què al poble de Maria hi havia molt poques activitats culturals i amb un grup de gent amb iniciativa que tenia moltes ganes de fer coses. I començaren a organitzar i muntar activitats ben diferents: una ràdio, cursets de diferents tipus, exposicions, excursionisme, defensa i normalització de la llengua catalana. I a finals de l’any 1985 i inicis del 1986 neix l’Associació Cultural Fent Carrerany i edita el primer número de la revista el juliol d’aquell mateix any.

L’Associació té una Junta Directiva i la revista el seu Consell de Redacció. Feim una assemblea general anual de l’Associació on procuram programar totes les activitats que s’han de dur a terme. I la revista té el seu ritme mensual, amb una reunió del Consell de Redacció. D’aquesta reunió en surt el recull de notícies que han d’anar a la revista així com si hi ha algun reportatge o entrevista a fer.

Creim que la principal fita assolida és haver sortit cada mes des de ja fa 34 anys, sense cap pausa. També ens sentim molt satisfets de com som rebuts dins Maria a cada número editat. I aquest sentiment encara es va fer molt patent amb la

celebració dels 30 anys de la revista i amb els actes que organitzàrem que varen tenir un gran seguiment i ens vàrem sentir molt recolzats.

A hores d’ara el principal repte és el tecnològic i el canvi que suposa la digitalització de la informació. Volem estar en papers dins les cases però també volem estar a les xarxes socials per poder arribar a tothom. Per això necessitam eines i coneixements per poder-les utilitzar.

Un altre tema seria el de les col·laboracions. No és fàcil trobar gent disposada a fer un seguiment de les activitats i que ens arribin per escrit o a través de les imatges.

Creim que el poble de Maria no seria el mateix sense la revista, per tant la consideram imprescindible. Som el notari de tot el que passa dia a dia, feim un repàs al que ha passat en el passat gràcies als nostres col·laboradors historiadors i a més serveix de control de l’activitat política i també és la veu per poder contrastar les diferents idees i opinions que tenen els diferents grups i un altaveu per a la gent que vulgui dir la seva sobre temes que consideri d’interès general.

“Estam arrelats i al costat de la gent dels pobles: som insubstituïbles”

Sa Sella, SENCELLES

Sa Sella va néixer el gener de 1983 com una més de les activitats que gestionava el Centre Cultural de Sencelles, entitat creada l'any 1974. Va crear-se per tenir informats als sencellers i com a butlletí de novetats dels socis de l’entitat.

Editam quatre números l'any de manera general, un per trimestre encara que en moltes d'ocasions aprofitant qualque efemèride o esdeveniment especial se sol treure un número extraordinari.

Aconseguir aguantar des de l'any 1983 és ja una fita. Arribar a cadascun dels subscriptors de manera regular durant més de 37 anys, des d'un municipi petit, en tot el que ha passat... té mèrit.

Estam en plena digitalització ja que el que realment costa molt per mantenir la subsistència de la revista és la factura d'impremta. Malgrat que siguem presents en el món digital i a les xarxes, la gent continua demanant la versió en paper perquè per guardar és la demostració tangible i física que som vius!

Els mitjans locals són indispensables per copsar la realitat de les petites comunitats. Estam tan arrelats i al costat de la gent dels pobles que som insubstituïbles.

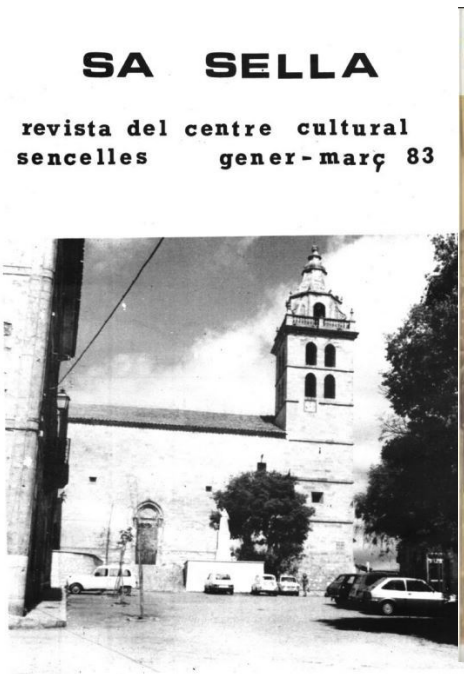

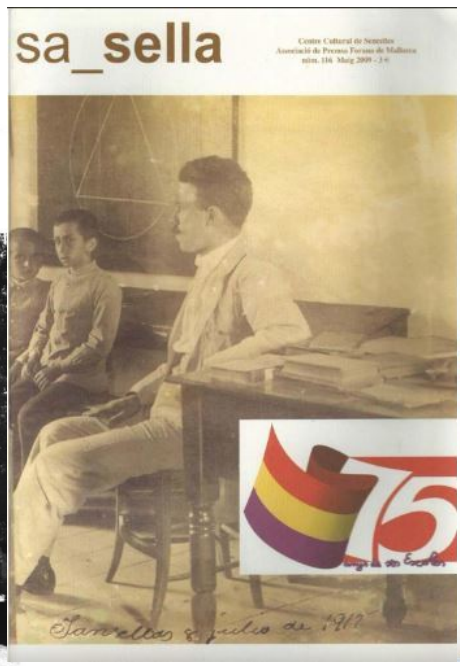

L'Observador del Pla de Mallorca

Climent Picornell

Doctor en Geografia
Fundador de L'Observador del Pla

L'Observador del Pla de Mallorca fou una revista mensual de distribució gratuïta que existí al Pla, fou un producte comunicatiu únic a la comarca. Únic, per ser de distribució gratuïta, comarcal, important en la seva producció de milers d'exemplars i en la nostra llengua, el català de Mallorca. Es va fer, mentre existí (2003-2014) un espai propi als catorze municipis del Pla: Algaida, Ariany, Costitx, Llorito, Llubí, Maria, Montuïri, Petra, Porreres, Santa Eugènia, Sant Joan, Sencelles, Sineu i Vilafranca.

L'Observador del Pla de Mallorca : Un espai comunicacional propi

L'espai comunicacional, entès com les portes o finestres, els ulls i l'enteniment que els individus usam per tenir present el què passa al món o al nostre costat, s'ha modificat amb rapidesa. La televisió i els diaris, continuen sent agents vehiculadors de notícies. Com a exemple de rànquings s'ha de dir que ja veiem de mitjana més de quatre hores de televisió cada dia. A aquest panorama s'hi han afegit amb molta de força tipologies comunicacionals noves a través de la xarxa Internet, els diaris i revistes digitals i les xarxes socials.

Ara bé l'interès de les notícies i les preocupacions de la gent mantenen els territoris propers com una referència ineludible. Juntament amb les notícies de caràcter internacional i estatal, que hom pot veure i sentir repetides vegades a molts mitjans durant el dia, les notícies de caràcter "regional" o "local", són presents dins els mitjans d'un determinat territori, però amb menys intensitat i, com més proper es fa el territori, moltes de notícies ja no hi tenen cabuda. Per tant endemés dels diaris anomenats d'abast regional o local, les emissores de ràdio i televisió també regionals o locals, s'ha de tenir esment també als mitjans com els que en diuen "premsa comarcal" o aquí anomenam "premsa forana", mitjans comunicatius amb notícies dels pobles, municipis i comarques. Digitals i en paper, encara. Tots coexisteixen en

Portada de "Max", Francesc Capdevila.

aquesta reordenació de l'espai comunicacional global contemporani. És aquest un nou espai que es dibuixa, amb mitjans de gran abast, per "regions mundials", molt lligades a les llengües majoritàries, però coexistint amb aquests mitjans d'abast regional o local.

En l'àmbit "local", diaris, emissores de ràdio i televisió – molts d'ells digitals, de pagament o d'accés gratuït- també hi són. És aquí on "L'Observador del Pla de Mallorca" va pretendre tenir-hi cabuda. Dins un espai comarcal, el Pla, i amb la modalitat de periòdic de distribució gratuïta, amb una presència a Internet (a través del seu web www.plademallorca.com).

És, idò, en aquest espai de comunicació que "L'Observador del Pla de Mallorca" hi volgué incidir com una eina periodística, d'una empresa privada,

fent una publicació en català. Després de dotze anys d'aparèixer cada mes a nombrosos llocs de la comarca –ajuntaments, centres de salut, centres de cultura, bars i restaurants, estacions de tren, botigues i supermercats, etc.- la gent del Pla, es va fer seva aquesta parcel·la comunicativa. Els mallorquins del Pla sabien perfectament què volia dir quan algú parlava de "L'Observador": significava que ho havia llegit a "L'Observador del Pla de Mallorca".

L'empresa que el sustentava va aconseguir mantenir una proposta agosarada i lluny dels mercats de la premsa forana tradicional, gràcies sobretot als seus anunciants privats i institucionals, aconseguint una bona dosi de professionalització del producte que oferia. El projecte pretenia cobrir tot Mallorca amb premsa comarcal, per això nasqueren també L'Observador del Llevant de Mallorca i el Sud de Mallorca. Fins que les circumstàncies econòmiques de la premsa gratuïta canviaren i es va fer impossible el seu manteniment.

Gestació,continuïtat i final de L'Observador del Pla de Mallorca

L'Observador va ser una proposta que es va dur a terme per l'interès comunicatiu que tengueren, en un principi J. Font i C. Picornell, i tot d'una també el qui fou el seu primer director J. Riera. Seguidament s'hi afegiren G. Sánchez, A. González, J. Ventayol i Ll. Mestre. Així, començà la singladura.

El disseny de L'Observador del Pla de Mallorca, original i innovador, fou idea de na Margalida Estelrich, a través de "Produccions Estelroig" de Sant Joan. Els 5.000 exemplars de tiratge s'imprimien a rotatives de diaris de Mallorca i es distribuïen a més de 300 punts dels municipis de la comarca.

L'Observador del Pla de Mallorca va tenir, durant la seva vida, diversos directors, entre ells, Joan Riera, Aitana Martín, Albert Herranz, Marta Aspachs... Tots ells li donaren la seva dinàmica particular, ajudats per una munió important de col·laboradors i informadors dels diferents municipis. Essencials han estat els especialistes en diverses temàtiques. Des de n'Apol.lònia Manresa, n'Arnau Matemales i en Joan Pi, que redactaven el tema de portada. Continuant per Joan Josep Mas i Pere Calafat, Guillem Estrany, Antoni Miquel Lucas, Miquel Galmés, Lluís Pasqual o Melcion Nicolau que han escrit sobre Agricultura, una de les temàtiques predominants al Pla de Mallorca. Antoni Barceló i Bernadí Seguí que s'ocuparen de la caça una partida de números. De Patrimoni hi han escrit en Tomàs Vibot, Margalida Castells, Gaspar Valero i, més esporàdicament, en Cosme Aguiló. Carmen Pintaño, "Madó Potetes" i Margalida Munar trobaren lloc per la cuina; Antònia Torres per Fitoteràpia. Joan Barceló s'encarregà del pronòstic del mes. Els alumnes, i qui sap si futurs periodistes, de l'Institut d'Ensenyament Secundari de Sineu feien les pàgines dels "Joves Observadors"; Rafel Pons i en BIBI les vinyetes de dibuixos. De l'Opinió n'han tengut esment Antoni Ginard, Ferran Aguiló, Andreu Bauçà, Biel Mesquida, Guillem Frontera, Fran Casadesús, Llorenç Valverde, Climent Picornell, Joan Manresa, Andreu Ramis, Joan Melià, Biel Florit... Vull tenir un record molt especial per a Climent Picornell, el fotògraf santjoaner, que morí mentre el projecte s'anava desenvolupant i que cedí les seves imatges que han estat portada a molts d'"Observadors" i protagonistes de la pàgina "Visions del Pla de Mallorca", que després, en forma de llibre –"Apunts del Pla de Mallorca"- es van editar per El Gall Editor.

NOTÍCIES DEL PLA

Algaida

Algaida celebra la 14a Mostra gastronòmica

Es Saig, 20/10/2020. Els restaurants, les bodegues i l'Ajuntament d'Algaida organitzen enguany la 14a edició de la Mostra Gastronòmica d'Algaida com un repte davant la difícil situació causada per la Covid-19. Per això, afronten aquesta edició amb més empenta i il·lusió que mai amb el que es pot considerar un èxit de participació, ja que fins a vuit restaurants s'han sumat a la celebració de la mostra durant 10 dies, entre divendres dia 23 d'octubre i dia 1 de novembre.

Costitx

II Jornades d'Estudis Locals a Costitx

Els dies 27 i 28 de novembre tindran lloc les II Jornades d'Estudis Locals de Costitx, amb les mesures sanitàries oportunes.

El període per presentar propostes de comunicació acaba dia 31 d'octubre.

Lloret de Vistalegre

Donació d'ordinadors

L'Ajuntament de Lloret ha fet donació de deu ordinadors portàtils al CEIP Antònia Alzina per col·laborar amb l'escola en el desenvolupament de les competències digitals iniciat pel centre des de fa alguns anys.

Lloret de Vistalegre

Municipi LED

S'ha iniciat el canvi de 71 lluminàries noves amb tecnologia LED. Aquest canvi és gràcies a una subvenció del Consell de Mallorca a través del PAESC, Pla d'Accions per a l'Energia Sostenible i el Clima. Amb aquestes noves lluminàries es completa la fase 2 d'aquest pla i pràcticament tot el parc de lluminàries de Lloret funcionarà amb sistema LED, de baix consum i baixes emissions

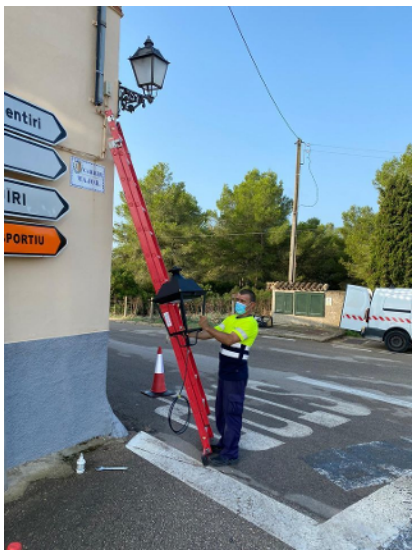

Maria de la Salut

Moció de censura

Diario de Mallorca, 14/10/2020.- Divendres 30 d'octubre. Mancant confirmació oficial, és la data triada per a la convocatòria del ple extraordinari a l'ajuntament de Maria de la Salut que inclourà, com a únic punt de l'ordre del dia, la moció de censura pactada entre els partits X Maria i PP per a desbancar a l'actual equip de govern integrat pel Pi i PSOE. El exsocialista Bernat Quetglas, avui en les files de la formació vinculada a Més, serà el nou alcalde de Maria en substitució de Biel Mas, del Pi.

Petra

Festa il·legal

La Guàrdia Civil ha denunciat a 56 persones que participaven en una festa que se celebrava en un terreny rural del terme de Petra la trigui-nit del divendres passat.

Petra és un dels tres municipis de Mallorca, juntament amb Santa Eugènia i Fornalutx, que no tenen cap cas de Covid en aquests moments.

Sant Joan

Municipi amb més casos

Sant Joan és el municipi amb major incidència de coronavirus a Mallorca amb 46,96 casos, segons es desprèn de l'últim informe de Vigilància Epidemiològica de la conselleria de Salut, amb data de tall del dia 15 d'octubre.

Atesa la incidència per illes, Sant Joan destaca en gran manera sobre la resta de les localitats de l'illa. Cal recordar l'escalada de contagis en el municipi pel brot que va afectar els usuaris de residències. En l'anterior informe de Salut, aquesta localitat tenia una taxa d'incidència de 28,46 per cada mil habitants.

Sencelles

Els serveis socials s'adapten a la crisi

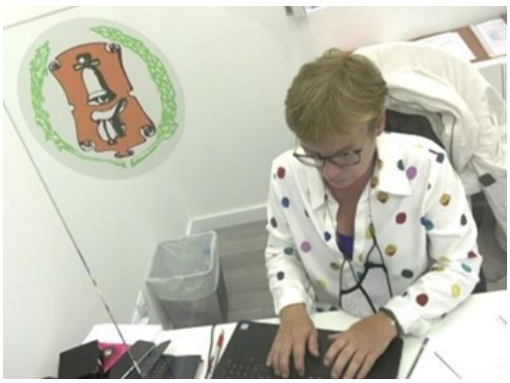

La feina dels Serveis Socials té com a objectiu la prevenció de situacions de risc i assegurar el dret de les persones a viure dignament mitjançant la cobertura de les necessitats bàsiques.

Tal com ens conten Maria Magdalena Viedma i Catalina Cruellas, que conformen l'equip, la crisi sanitària de la COVID-19 ha suposat un gran augment de feina i un canvi en les demandes socials.

Sineu

L'Ajuntament compromès amb l'eliminació de la violència de gènere

Des de l'Ajuntament de Sineu, impulsen una campanya de conscienciació i sensibilització sobre la violència masclista.

"Si la teva parella o ex parella..." és el nom d'aquesta campanya informativa que pretén traslladar a la societat, especialment al jovent, la necessitat de detectar, denunciar i eradicar la violència contra les dones. La campanya es desenvoluparà emprant materials informatius digitals, difosos mitjançant les xarxes socials municipals, i amb l'elaboració i difusió de material informatiu imprès en català, castellà, anglès i àrab.

A més, a totes aquestes iniciatives s'uneixen una sèrie de tallers, un conta-contes i una exposició per sensibilitzar la societat. Aquestes activitats, de caràcter gratuït, es desenvoluparan a partir del 28 d'octubre i durant tot el mes de novembre. Algunes d'aquestes iniciatives requeriran inscripció prèvia i s'informarà degudament mitjançant els canals de comunicació habituals.

Tot això s'uneix a la ja existent Taula de Coordinació municipal contra les violències masclistes. Les iniciatives han estat desenvolupades gràcies a la convocatòria de subvencions per a entitats locals per a projectes de foment i suport a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, d'eliminació de qualsevol forma de discriminació per raó de sexe i prevenció i intervenció davant les violències masclistes per 2019 i 2020, atorgada per l'Institut Balear de la Dona (IBDona), ens públic del Govern de les Illes Balears.

Porreres

Segona fase d'excavacions a la fosa

Última Hora, 14/10/2020.- Els arqueòlegs de ATICS han començat a excavar en profunditat els primers sondejos que està previst realitzar en aquesta segona campanya d'excavacions en el cementiri de Porreres amb l'objectiu de corroborar informacions sobre possibles enterraments de víctimes de la repressió franquista.

En una nota de premsa, la Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització ha explicat aquest dimecres que la intervenció s'emmarca dins del segon Pla de Fosses que impulsa el Govern i se centra en un espai que correspon a la primera zona enjardinada situada en l'entrada del cementiri de Porreres, en la part esquerra.

En total es realitzaran cinc sondejos al voltant d'aquest lloc, en el centre del qual existeix un conjunt d'estructures funeràries monumentals. Els sondejos es realitzaran a una profunditat mínima d'uns 80 centímetres, cota a partir de la qual van aparèixer les restes localitzades a la intervenció de l'any 2016.

Montuïri

La incidència del virus es dispara

Diario de Mallorca, 28/10/2020.- L'ajuntament de Montuïri ha difós un comunicat en el qual demana als veïns "extremar les precaucions i ser molt acurats en el compliment de la normativa sanitària" davant l'augment de contagis en el municipi. En una setmana, Montuïri ha passat de tenir 30 infectats a arribar fins a uns 60, segons va informar el Consistori.

Vilafranca de Bonany

XVIII Fira de Teatre infantil i juvenil

Enguany, la FIET no ha volgut deixar de ser-hi i arriba de nou a Vilafranca, d'una manera singular i molt diferent de com havia estat els altres anys, ... una FIET adaptada a la normativa vigent en matèria higiènico-sanitària amb motiu de la COVID-19.

D'aquí aquestes més de 35 propostes d'enguany, distribuïdes al llarg de cinc caps de setmana - cada divendres, dissabte i diumenge - del 30 d'octubre al 29 de novembre, en el Teatre Municipal, amb espectacles adreçats al públic familiar - grans, petits, etc- i amb participació de companyies de Mallorca amb àmbits diversos : circ, teatre, dansa, màgia, titelles, ...

Santa Eugènia

Més de 174.000 euros per renovar la xarxa d'aigües

El municipi de Santa Eugènia es beneficiarà de la inversió de 174.447,32 € en la seva xarxa d'aigua després de l'aprovació d'aquesta mesura en el ple de la Mancomunitat del Pla celebrat aquest dilluns.

Segons ha explicat el batle, Pep Lluis Urraca, les inversions es destinaran principalment a la renovació de canonades que ja estaven en molt mal estat i eren obsoletes, i en la millora del pou d'aigua situat a la zona de ses Olleries.

"Aquestes inversions serviran per millorar l'abastiment d'aigua al municipi de Santa Eugènia i per tant donar un millor servei al ciutadà, per la qual cosa estem molt agraïts a la mancomunitat", ha dit el batle qui ha recordat que l'aigua, és un dels

serveis mancomunat entre els municipis que hi formen part; Algaida, Ariany, Costitx, Lloret de Vistalegre, Llubí, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Porreres, Sencelles, Sant Joan, Santa Eugènia, Sineu, i Vilafranca de Bonany.

Ressenya editorial

Calendari Folklòric de Mallorca. Tardor.

Rafel Ginard

Edició a cura d'Andreu Ramis i Miquel Sbert, amb il·lustracions de Toni Galmés.

Editat per Saïm Edicions i la Fundació Mallorca Literària.

"Per conèixer la vera història de l'ànima col·lectiva de Mallorca, no furgueu en els arxius plens de pols i arnes, sinó rabejau-vos, immergir-vos en el folklore"

"Té arrels a tots els temps i a tots els pobles. Està encaixat amb tota la cultura i sentiments de la humanitat. Tirant del folklore ve tot el món"

Rafel Ginard Bauçà (Sant Joan, Mallorca, 1899 - 1976) fou pare franciscà, poeta i prosista. El seu Cançoner Popular de Mallorca és reconegut, amb el Diccionari Alcover- Moll i l'Aplec de Rondaies Mallorquines, com una de les tres potes en què se sustenta la cultura catalana a Mallorca.

L'any 1951, el Pare Ginard inicià l'ordenació de tot el material folklòric recopilat "addicionalment" a les cançons. Aquesta tasca la va continuar fins el 1958, articulant un "Calendari Folklòric" ordenat per data en plaguetes agenda, que dia a dia li brindaven un espai per anotar manuscrites aquelles informacions de transmissió oral que havia recollit. Com ell mateix indicava, "Ni he desdenyat jocs d'infants, receptes de cuina pagesa, preocupacions i supersticions, llegendes i facècies, endevinalles i pronòstics meteorològics, ni cap dels incomptables aspectes que presenta el folklore mallorquí."

Les observacions i anotacions de Ginard són un testimoni de la relació de l'home amb el seu entorn, però també una acta notarial de primera mà del que era la cultura productiva i reproductiva del moment. Aquesta edició divulgativa permet treure a la llum un material inèdit ingent, que ens ajuda a dimensionar amb encert la valuosa tasca del Pare Ginard, un dels pilars fonamentals de la cultura a Mallorca. En aquest primer tom es reuneixen els continguts corresponents al període de la Tardor.

MITJANS LOCALS

Al Pla de Mallorca existeixen publicacions de caràcter local i periodicitat variable que tracten l'actualitat dels diferents municipis.

Clicant al seu logo podeu anar a les seves webs o xarxes socials.

Posa't en contacte amb nosaltres si vols afegir el teu mitjà a aquesta secció.

essaig.cat

Algaida, Pina i Randa

TITOIETA RÀDIO 107.7FM

Algaida

D'OLI LLUM D'OLI

Porreres

porreres · PERIÒDIC LOCAL D'INFORMACIÓ ·

Porreres

FENT CARRERANY

Maria de la Salut

SA SELLA Sencelles - Mallorca

Sencelles

MEL&SUCRE

Sant Joan

DÍNGOLA

Sineu

SERRA MAMERRA

Petra

SA PLAÇA

Sa Pobla

BONA PAU

Montuïri